

XXVII. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

17. veljače 2022.

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima **koji ispit pišu na papiru**

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazljivo pročitati.
5. Treba pazljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi prepraviti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati prepravak odgovora.
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Školskoga povjerenstva)

2. _____

(član Školskoga povjerenstva)

3. _____

(član Školskoga povjerenstva)

„Pišem da bih shvatila što mislim.”
(Flannery O'Connor, američka književnica)

1. Dopuni tekst podacima o spomeniku hrvatske pismenosti na slici.
Pazi na gramatičku točnost riječi kojima dopunjuješ rečenice.

_____ smatra se prvim duljim
(ime spomenika)

spomenikom hrvatskoga jezika. Nađena je u _____
(ime mjesta)

pokraj Baške na otoku Krku. Na njoj je prijelaznim tipom iz oble u uglatu

_____ uklesan iskaz poglavara redovnika, opata Držihe.
(vrsta pisma)

Iz njega se doznaje da je kralj _____ crkvi sv. Lucije darovao ledinu.
(ime kralja)

Malo je europskih naroda koji su u to vrijeme, oko _____ godine, pisali javne
(pretpostavljena godina nastanka)

natpise na narodnome jeziku. Original spomenika čuva se u Hrvatskoj akademiji
znanosti i umjetnosti u _____, a u Sv. Luciji na izvornome
(ime grada)

mjestu nalazi se kopija izrađena u umjetnome kamenu.

6	
---	--

(*ledina – zapušteno poljoprivredno tlo koje se nekada obrađivalo)

6	
---	--

2. Dopuni tablicu podacima o pismu spomenika hrvatske pismenosti.

spomenik pismenosti	pismo
prva hrvatska tiskana knjiga	
Poljički statut	
Šibenska molitva / Gospina pohvala	

3	
---	--

3. Dopuni rečenice odgovarajućim oblikom vlastitih imena otisnutih ispod crte poštujući pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova.

Glavni grad _____

UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI

zove se _____. Smješten je na otoku u

ABU DABI

_____. U njemu se održava sajam

PERZIJSKI ZALJEV

knjiga na kojemu se najviše predstavljaju književnici i nakladnici iz sjeverne

_____ i _____.

AFRIKA

BLISKI ISTOK

Uputite li se na najpoznatiji hrvatski sajam knjiga, prijeći ćete _____

MOST

_____ i doći u _____,

MLADOSTI

NOVI ZAGREB

na adresu _____ 15.

AVENIJA DUBROVNIK

8	
---	--

11	
----	--

4. Upiši slovo č ili ć.

Korijeni sajma knjiga u Frankfurtu potje____u još iz vremena prvoga tiskarskog stroja, stoga ne ____udi njegova popularnost među izlaga____ima i posjetiteljima. Tijekom pet dana u listopadu posje____uje ga više stotina tisu____a ljudi.

5	
---	--

5. Upiši na crte *i*je ili *je*.

Veliki hrvatski dramatičar i p____snik Marin Držić rekao je da um____tnost i sve što je l____po kr____pi čov____ka.

5	
---	--

6. Napiši na crtu pravopisno točno riječ koja nije pravopisno točna.

Tinejdžer u džinsu spremio je u đep svoju đaćku svjedodžbu.

1	
---	--

7. Upiši pravopisne znakove u upravni govor.

Oh kako je dobro biti među ljudima koji čitaju knjige rekao je njemački pjesnik Rilke.

3	
---	--

8. Uspostavi abecedni slijed istaknutih imena mjesta upisujući redne brojeve (1. – 4.) iznad imena.

Znate li: da se u dvije županije Republike Hrvatske nalazi naselje po imenu

Dubrave; da ćete i naselje po imenu **Dubravci** moći posjetiti u dvije različite

županije; da se u Zagrebačkoj županiji nalaze **Dubrava Pušćanska** i

Dubrava Samoborska?

2	
---	--

16	
----	--

9. Odredi padež istaknutim riječima označujući ih uobičajenim kraticama (N, G, D...) iznad riječi.

Sinje more, o **čemu** šumiš pod **Vrbnikom**? **Što** pjevaš **Kornatima**?

5	
---	--

10. Zaokruži slovo ispred pitanja koje nije oblikovano upitnom zamjenicom.

- a) Kakvi bismo trebali biti?
- b) Što valja razumjeti?
- c) Kako bolje razumjeti druge?
- d) Čime ih možemo razveseliti?

1	
---	--

11. Napiši rečenicu tako da pozitiv istaknutih riječi zamijeniš komparativom.

I **veliki** i **mali** zaboravljaju da će razumjeti jedni druge tek kad se **dobro** upoznaju.

3	
---	--

12. Odredi padež rednim brojevima označujući ih uobičajenim kraticama (N, G, D...) iznad riječi.

Književnik Mladen Kušec u razgovoru u povodu osamdesetoga rođendana rekao je da prečesto ljude ocjenjujemo na prvi pogled.

2	
---	--

13. Napiši brojeve u zagradama riječima.

Pulski Sa(n)jam knjiga *Dajte mi libar* održan je (27.) _____

_____ put zaredom. Tada je obilježena (40.) _____

godišnjica smrti književnika Miroslava Krleža.

2	
---	--

13	
----	--

14. Dopuni tekst zadanim oblikom glagola u zagrada.
Pazi da glagoli budu u odgovarajućem licu.

Brat i ja (otići) _____ u park ispred knjižnice u Martićevoj

futur I.

ulici radi pripremanja manifestacije razmjenjivanja knjiga *Svi za knjigu, knjiga za svakoga.* (Priključiti se) _____ volonterima

kondicional I. 1. I. mn.

koji danima (prikupljati) _____ knjige, a onda ih

imperfekt

(razvrstati) _____ abecednim slijedom prezimena

aorist

autora. Prijatelji knjiga, vi kojima (biti) _____ knjiga najbolji dar, ako

prezent

(moći) _____, (doći) _____

futur II.

imperativ

već danas.

7	
---	--

15. Ispiši glagolske pridjeve iz rečenice i odredi im vrstu.

Kad se drveće u parkovima oboji bojama meda i ostarjelih listova papira, a na vješalici nađeš obješenu toplu vestu, znaš da je listopad tu.

glagolski pridjev

vrsta glagolskoga pridjeva

2	
---	--

9	
---	--

16. Preoblikuj glagole iz rečenice u glagolske imenice i napiši ih na crte.

Da shvatim što mislim, pišem.

3	
---	--

17. Dopuni rečenicu vidskim parnjakom glagola u zagrada.

Ne mijenjaj glagolsko vrijeme u rečenici.

a) Nad nama (uzdizala se) _____ lisnata krošnja.

b) Sjećanje i razgovor (uljepšaju) _____ naše
druženje.

2	
---	--

18. Razvrstaj u tablicu nepromjenjive riječi iz rečenice.

Da, svatko može uživati prijateljujući s bajkama jer, priznali to ili ne, svi mi čuvamo dijete u sebi.

prijedlozi	veznici	čestice

6	
---	--

19. Preoblikuj i napiši rečenicu tako da imenski predikat zamijeniš glagolskim.

Šišmiši su stanari u zgradi jedne portugalske knjižnice.

2	
---	--

13	
----	--

20. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora na pitanje.

U kojoj je rečenici glagol po predmetu radnje prijelazni?

- a) Tijekom dana šišmiši mirno spavaju ispod lukova na stropu.
- b) Noću izlaze iz svojih skrovišta.
- c) Uživaju u miru i tišini.
- d) Zašto uprava knjižnice ne izbaci te noćne stanare?

1	
---	--

21. Ispiši objekte iz teksta i odredi im vrstu.

Njih ne zanima stari papir. Hrane se kukcima.

objekt

vrsta objekta

2	
---	--

22. Ispiši subjekt iz rečenice.

- a) U noćnome mraku šišmiši lete hodnicima jedne od najljepših knjižnica na svijetu.

- b) Primjer je to čuvanja starih knjiga na kreativan način.

2	
---	--

23. Razvrstaj u tablicu riječi u kojima je provedena glasovna promjena.

Upita dječak pisca što valja kazati voljenoj osobi.

„Dječače, lijepe riječi reci onomu koga voliš. Izgovori ih onako kako dišeš.”

4	
---	--

nepostojani a	palatalizacija	sibilarizacija	jotacija

9	
---	--

Riješi zadatke 24. – 26. služeći se podacima iz teksta.

U seriji radijskih emisija *Bijela vrana* književnik i novinar Mladen Kušec razgovarao je s djecom i pritom otkrivao kako njegovi sugovornici vide i tumače svijet i ljude oko sebe, o čemu razmišljaju, što sve mogu i znaju. Iz razgovora s jedanaestogodišnjom djevojčicom iz mjestašca Valuna na otoku Cresu nastao je Kušecov roman *Donatela*.

Donatela

Kad je Donatela došla na rivu, barke su još spavale tvrdim snom. Činilo joj se da se more lijeno proteže kao mačak Špiro. Donatela veselo skoči u barku. Iz spremišta izvadi limenku i polako, mirno, kao stari ribar, počne izbacivati more koje je bura nabacala u čamac. Iznad Valuna igra se galeb, a Špiro, dosad zaposlen jutarnjim dotjerivanjem, skoči u barku, pod klupom nađe račića i kao dijete zaigra se s njime.

Kad je barka bila uređena, i Valun se probudio. Prvo su se na kućama otvorile škure iza čijih su se drvenih krila od vjetra skrivali prozori. Činilo se kao da se u kamenu otvaraju drvene latice. I tek što su se uz škripu i cijuk rascvjetali prozori, javili su se i prvi glasovi. Prvo brižne majke i nonice, zatim i djeca, a onda im se pridružiše i tvrdi muški glasovi. Donatela pogleda Špiru, baci račića u more i potegne konop na motoru. Ovaj zakašlja jednom, dvaput, zatim kao lula staroga barbe Luke i barka polako, bijeleći iza sebe more, krene iz lučice. Kad je odmakla od obale, zaokrene lijevo prema Lubenicama. Taj okret vidio je s rive jedino barba Luka.

„Vražja mala! Da mi je znati gdje je postavila vrše! Kladio bih se u lulu da će opet najviše riba donijeti – lukavica jedna! Da je dječak, to bih i razumio! Ali djevojčica, to ne ide u ovu moju sijedu glavu!”

Dok je tako barba Luka na rivi sam sa sobom razgovarao, Donatela je još jednom okrenula barku. Sigurno, kao da hoda po utrto, dobro poznatom putu, provukla je barku između opasnih razbacanih stijena i grebena, zaokrenula joj kljun još jednom pod visoku stijenu i istoga trenutka bacila sidro. Dva galeba, koja su čekala na stijeni, veselo su poletjela. Galebovi učine još dva kruga i slete na pramac čamca.

„Špiro, lijenčino, ne smetaj mi dok radim! Ribe bi ti, lijenčino mačja. Samo, znaš, i ja bih ribe, i Dinko i mama, svi bismo mi ribe!”

Kao da su razumjeli što je Donatela rekla, Tin i Ton zalepeću krilima, poskoče i zaklikću kao da kažu: „I mi, i mi bismo ribe!”

Kao da prevodi, ponovi Donatela njihovo kliktanje: „I vi, i vi biste ribe! Znam, dobro to znam! Svi biste ribe, a nitko osim mene ne bi radio. Vi ste tri ljenjivca morska i primorska!”

Tog trenutka iz mora je izvirila vrša. Uvježbana trojka Špiro, Tin i Ton osjete da će se sada nešto važno dogoditi. Špiro se nervozno ušeptrljao na krmi, a Tin i Ton, kao djeca kad čekaju dar, cupkali su na pramcu.

(prema: Mladen Kušec, *Donatela*)

bijela vrana – osoba različita od drugih, osoba koja se razlikuje od svoje sredine

(Školski rječnik hrvatskoga jezika. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Školska knjiga. Zagreb. 2012.)

24. Napiši cjelovitu rečenicu kojom ćeš predstaviti Donatelu navodeći njezinu dob i prebivalište.

1	
---	--

U sljedećim zadacima zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

25. Zaključi što o Donateli otkriva rečenica: „Kad je barka bila uređena, i Valun se probudio.”

- a) ustaje ranije od svih
- b) jako je uredna
- c) pazi na svoju barku
- d) vrlo vješto uređuje barku

1	
---	--

26. Poveži podatke iz teksta i objasni zašto je Donatela „bijela vrana”.

- a) jer je ujutro vedro raspoložena
- b) jer se druži sa životinjama
- c) jer je vješta i uspješna u ribolovu
- d) jer očekuje da joj Špiro, Tin i Ton pomognu

1	
---	--

3	
---	--